

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 4 2015

Innehåll

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.	1
Migrationsrätt	1
Allmänna principer	2
Fri rörlighet	2
EU-DOMSTOLEN	3
Avgöranden rörande Sverige	3
Förslag till avgöranden rörande Sverige	3
Institutionell rätt och allmänna principer	3
Processrätt	5
Skatterätt.....	7
Konkurrensrätt och statligt stöd	8
Inre marknaden.....	9
Övriga rättsområden	9
NYA MÅL	13
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	13
ÖVRIGT	13

INLEDNING

Vilket lands domstolar är behöriga att pröva en talan om skadestånd mot flera företag från olika medlemsstater som grundas på att företagen deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan? Kan man som konsument ingå ett avtal om vilket lands domstolar som är behöriga genom att klicka på en webbsida? Ska en domstol på eget initiativ pröva om en person är konsument? Dessa och många andra frågor besvaras i detta Nyhetsbrev, som är det sista för våren. Vi noterar också att ne bis in idem-frågor lever vidare, nu i form av dels två avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen, dels en lagrådsremiss om hanteringen av kombinationen skattetillägg och straff. Vi önskar läsarna en lång, varm och skön sommar, innan vi ser fram emot återseende i höst.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Migrationsrätt

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen, har i dom den 5 maj 2015 i mål UM 1757-15 undanröjt migrationsdomstolens dom och återförvisat målet. Migrationsdomstolen hade beviljat tidsbegränsat uppehållstillstånd för en person trots att det fanns indikationer – ”nära träff” – på att mannen fanns upptagen på **spärriistan i Schengens informationssystem (SIS)** och Migrationsverket uttalat att detta måste utredas ytterligare. Migrationsöverdomstolen uttalade att när en person upptagits i SIS spärriista får, enligt **artikel 25 i Schengenkonventionen**, uppehållstillstånd beviljas bara i särskilda fall och först efter att ha **rådfrågat den stat som verkställt registreringen**. Det fanns därmed viktiga utredningsåtgärder som måste vidtas innan uppehållstillstånd beviljades.

Allmänna principer

Högsta domstolen avslag i beslut den 11 maj 2015 i mål Ö 5880-14 JA:s yrkande om att beslutet om utevarohäktning skulle hävas. Han **häktades i sin utevaro** den den 18 november 2010, eftersom han var på sannolika skäl misstänkt för olaga tvång, och våldtäkt, mindre grovt brott. En **uropeisk arresteringsorder** utfärdades när JA tog sig till England. Den prövades slutligt av brittiska domstolar i juni 2012. Sedan dess befinner sig JA på **Equadors ambassad i London**. Högsta domstolens prövning skedde med utgångspunkt i **proportionalitetsprincipen**. Den konstaterade att förundersökningsledaren hade vidtagit åtgärder för att försöka få till stånd ett förhör med JA utan att han överförs till Sverige. Mot bakgrund av det allmänna intresset att utredningen kan fortsätta var det enligt Högsta domstolen förenligt med proportionalitetsprincipen att låta häktningsbeslutet bestå. Ett justitieråd var skiljaktigt. Högsta domstolen bemötte även JA:s farhåga för att utlämnas till USA efter ett överlämnande till Sverige.

Högsta förvaltningsdomstolen fastslog i dom den 28 maj 2015 i mål 1757-14 att **det svenska förfarandet för återkallelse av körkort efter annat brott än trafikbrott** enligt 5 kap. 3 § 6 körkortslagen **inte kan anses vara av straffrättslig karaktär** i Europakonventionens mening. Målet rörde en man som dömts för mordbrand och därefter fått körkortet återkallat. HFD uttalade att en körkortsåterkallelse i ett sådant fall, där annat brott än trafikbrott aktualiserar frågan om återkallelse, grundas på en **framåtsyftande helhetsbedömning** av personens lämplighet, där brottet som sådant inte tillmätts avgörande betydelse. Underinstansernas avgöranden upphävdes, eftersom de inte grundats på någon sådan framåtsyftande helhetsbedömning. HFD gjorde samma dag **motsvarande bedömning** i fråga om **indraget vapentillstånd**, mål 1161-14.

Fri rörlighet

Kammarrätten i Göteborg har i dom den 23 april 2015 i mål 6244-13 fastslagit att fem från USA importerade bilar skulle klassificeras som samlarföremål och inte, som tullverket och förvaltningsrätten kommit fram till, begagnade motorfordon, enligt den kombinerade nomenklaturen (EU:s tulltaxa). Konsekvensen av detta är att mervärdesskatten sänks och att det inte tas ut någon tull. Kammarrätten konstaterade att det var ostridigt att bilarna uppfyllde samtliga kriterier för att klassas som samlarföremål utom ett, nämligen att de var av större värde. Vid tidpunkten för importen fanns ingen förklarande anmärkning till hur uttrycket större värde skulle förstås, men en sådan utfärdades under målets gång. Kammarrätten ansåg det lämpligt att låta bedömningen ta sin utgångspunkt i den sedermera utfärdade förklarande anmärkningen och fastslog att villkoret var uppfyllt.

Kammarrätten i Göteborg har den 29 april 2015 i mål 4006-14 avslagit ett överklagande av förvaltningsrättens dom, i vilken en bulgarisk kvinna skulle folkbokföras i Sverige. Kammarrätten uttalade att eftersom svärsonen hade uppehållsrätt i Sverige och hade **ingått i samma hushåll** som kvinnan i Bulgarien skulle hon anses vara **familjemedlem** till svärsonen i den mening som avses i 3 a kap. 2 § första stycket 4 UtlL, som antagits för att implementera **rörlighetsdirektivet**, 2004/38/EG. Hon hade därmed **sekundär uppehållsrätt**, varför folkbokföring i Sverige skulle ske.

Kammarrätten i Stockholm har i dom den 22 maj 2015 i mål 2057-14 avslagit ett överklagande av en förvaltningsrättsdom enligt vilken ett barnlöst par vägrats ersättning för vårdkostnader i Danmark. Paret hade inför fertilitetsbehandlingen i Danmark genomgått ett s.k. journalsamtal med en sjuksköterska där. Enligt 6 kap. 3 § lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. anges att vid insemination ska **läkaren** pröva om det med hänsyn till makarnas eller sambornas medicinska, psykologiska och sociala förhållanden är lämpligt att inseminationen äger rum. Kammarrätten konstaterade att regleringen innebar en inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster inom EU. Enligt uttalanden i förarbetena är bestämmelsen om lämplighetsprövning av läkare är motiverad av principen om **hänsyn till barnets bästa**, en princip som kammarrätten framhöll även kommer till uttryck i **artikel 24.2 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna**. Kammarrätten kom mot bl.a. denna bakgrund fram till att regeln om läkarprövning var en **godtagbar och proportionerlig inskränkning av den fria rörligheten**.

EU-DOMSTOLEN

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

EU-domstolen har efter begäran om förhandsavgörande från Förvaltningsrätten i Malmö att besvara följande fråga: Är rådets genomförandeförordning (EU) nr 917/2011 om införande av en slutgiltig antidumpningstull och slutgiltigt uttag av den preliminära tull som införts på import av vissa keramiska plattor med ursprung i Folkrepubliken Kina ogiltig på någon av följande grunder:

- 1) Att EU-institutionernas utredning innehåller uppenbara sakfel,
- 2) Att EU-institutionernas utredning innehåller uppenbart felaktiga bedömningar,
- 3) Att kommissionen åsidosatt omsorgsplikten och artiklarna 3.2 och 3.6 i rådets förordning (EG) nr 1225/20092 av den 30 november 2009 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen,
- 4) Att kommissionen åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 20.1 i förordning nr 1225/2009 och åsidosatt Bolagets rätt till försvar,
- 5) Att kommissionen i strid med artikel 17 i förordning nr 1225/2009 underlåtit att beakta den information som Bolaget tillhandahållit, och/eller
- 6) Att kommissionen brustit i motiveringsskyldigheten (enligt artikel 296 EUF-fördraget)? -

Generaladvokaten har i sitt 2015-05-21 lämnade förslag till avgörande (mål C-569/13) föreslagit att EU-domstolen besvarar frågan från Förvaltningsrätten i Malmö så, att **genomförandeförordningen** (EU) nr 917/2011 **inte är ogiltig** av något av de skäl som angetts i begäran om förhandsavgörande.

Institutionell rätt och allmänna principer

I mål C-28/12 hade **kommissionen yrkat ogiltigförklaring av beslut 2011/708/EU** av rådet och företrädarna för EU:s medlemsstaters regeringar, församlade i rådet. Det angripna beslutet gällde undertecknande på unionens vägnar och provisorisk tillämpning av **luftfartsavtalet mellan USA, EU och dess medlemsstater, Island och Norge**. Beslutet gällde också undertecknande på unionens vägnar och provisorisk tillämpning av biavtalet mellan EU och dess medlemsstater, Island och

Norge om tillämpningen av luftfartsavtalet. EU-domstolen konstaterade i dom 2015-04-28 att det angripna beslutet inte var förenligt med artikel 218.2, 218.5 och 218.8 FEUF. Följaktligen var det inte heller förenligt med artikel 13.2 FEU. Talan kunde därför bifallas såvitt avsåg den första och den andra av kommissionen åberopade grunderna. Det fanns emellertid enligt EU-domstolen anledning att fastställa att det angripna beslutets verkningar skulle bestå till dess att det, inom en skälig frist från dagen för avkunnandet av domen, har trätt i kraft ett nytt beslut. I domslutet uttalade EU-domstolen sammanfattningsvis följande: Beslut 2011/708/EU av rådet och företrädarna för Europeiska unionens medlemsstaters regeringar, församlade i rådet, ogiltigförklaras. Verkningarna av beslutet ska bestå till dess att det, inom en skälig frist från dagen för avkunnandet av denna dom, har trätt i kraft ett nytt beslut som ska antas av Europeiska unionens råd på grundval av artikel 218.5 och 218.8 FEUF.

I mål C-146/13 hade **Spanien yrkat att EU-domstolen skulle ogiltigförklara Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd**. Spanien hade åberopat sju grunder. EU-domstolen konstaterade i dom 2015-05-05 i huvudsak följande. Domstolen avvisar Spaniens argument genom att påpeka att man med förordningen inte på något sätt avsett att avgränsa villkoren för beviljande av europeiska patent och att förordningen inte innehåller förfarandet för att bevilja europeiska patent som införts i EU-lagstiftningen genom den europeiska patentkonventionen ("EPC"). Istället har det i förordningen endast fastställts de förhållanden under vilka ett europeiskt patent, som tidigare beviljats av Europeiska patentverket i enlighet med bestämmelserna i EPC, får på begäran av patenthavaren, dra nytta av enhetlig verkan och givits en definition av denna enhetliga verkan. Spanien hade även hävdats att artikel 118 i EUF-fördraget om enhetligt skydd av immateriella rättigheter i hela Europeiska unionen inte är en tillräcklig rättslig grund för förordningen. EU-domstolen påpekar att ett enhetligt patentskydd är ägnat att förhindra skillnader i fråga om patentskydd i medlemsstaterna och därmed ger ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i dessa stater. Spanien har vidare ifrågasatt uppdraget till de deltagande medlemsstater som agerar i ett särskilt utskott i förvaltningsrådet för den europeiska patentorganisationen vad gäller befogenhet att fastställa nivån på årsavgifter och att bestämma andelar vid fördelningen av dessa avgifter. EU-domstolen påpekar att, i enlighet med EUF-fördraget, är det upp till medlemsstaterna att vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter. Dessutom tillkommer det de deltagande medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder i syfte att genomföra dessa uppgifter. Detta med tanke på att EU - till skillnad från sina medlemsstater - inte är en part i EPC. EU-domstolen tillägger att EU-lagstiftaren inte delegerat egna genomförandebefogenheter till de deltagande medlemsstaterna eller EPO. I domslutet uttalade EU-domstolen sammanfattningsvis följande: Talan ogillas.

EU-domstolen **ogillade** samma dag genom dom i mål C-147/13 **också Spaniens yrkande om att domstolen skulle ogiltigförklara rådets förordning (EU) nr 1260/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd när det gäller tillämpliga översättningsarrangemang**. EU-domstolen kom i domen fram till att Spanien hade rätt i sitt påstående att EU-förordningen skiljer mellan de officiella EU-språken. EU-domstolen påpekade emellertid att förordningen har ett legitimt syfte, nämligen att skapa en enhetlig och

enkel översättningsmekanism för att underlätta tillgången till patentskydd, särskilt för små och medelstora företag. Komplexiteten och särskilt de höga kostnaderna för det nuvarande europeiska patentsystemet utgör hinder för patentskydd inom EU och påverkar negativt förmågan att förnya sig och konkurrera hos de europeiska företagen. EU-domstolen underströk att den språkordning som fastställs genom förordningen gör tillgång till patentsystemet enklare, billigare och mer rättssäkert. Förordningen är också **proportionerlig** eftersom den upprätthåller den nödvändiga balansen mellan de intressen som sökande och andra ekonomiska aktörer har, när det gäller tillgång till översättningar av texter som ger rättigheter eller förfaranden som innefattar mer än en ekonomisk aktör.

Processrätt

Två rörsockerraffinaderier med säten inom EU hade i mål C-456/13 P yrkat att EU-domstolen skulle upphäva den av tribunalen meddelade domen i målet T-279/11. Genom den överklagade domen hade tribunalen avvisat deras talan om ogiltigförklaring av **en förordning och tre genomförandeförordningar, samtliga rörande unionsmarknaden av socker**. EU-domstolen konstaterade i dom 2015-04-28 att tribunalen hade haft fog för sin bedömning att de omtvistade förordningarna **inte utgör regleringsakter** som inte medför genomförandeåtgärder, att genomförandeförordning nr 393/2011 **inte berörde företagen personligen** samt att tribunalen inte hade gjort någon felaktig rättstillämpning vare sig genom sin bedömning att sakprövningsföresättningar enligt artikel 263 fjärde stycket FEUF inte var uppfyllda för att väcka talan mot de omtvistade förordningarna vilka medförde genomförandeåtgärder, eller genom sin bedömning att genomförandeförordning nr 393/2011 inte berörde klagandena personligen. Eftersom talan om ogiltigförklaring som väckts vid tribunalen inte kunde tas upp till sakprövning, var det därför även utan att begå någon felaktig rättstillämpning som tribunalen hade avslagit företagets invändning om rättsstridighet. EU-domstolen ogillade därför överklagandet.

Mål C-536/13 gällde **tolkning av förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område**. Litauisk domstol önskade svar på om förordningen utgör hinder för att en domstol i en medlemsstat erkänner och verkställer, eller beslutar att inte erkänna eller verkställa, **en skiljedom** som innebär att en part förbjuds att framställa vissa yrkanden vid en domstol i medlemsstaten. EU-domstolen gav i dom 2015-05-13 sammanfattningsvis följande svar: Förordningen utgör inte hinder för att en domstol i en medlemsstat erkänner och verkställer, eller beslutar att inte erkänna eller verkställa, en skiljedom som innebär att en part förbjuds att framställa vissa yrkanden vid en domstol i denna medlemsstat. Den **förordningen är nämligen inte tillämplig** på erkännande och verkställighet, i en medlemsstat, av en skiljedom som har meddelats av en skiljedomstol i en annan medlemsstat.

Mål C-352/13 gällde **tolkning av förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område**. Tysk domstol ville i första hand veta om förordningen ska tolkas så, att när **skadeståndstalan** väcks **mot svarande med säten i olika medlemsstater med anledning av en enda, fortlöpande överträdelse** av det unionsrättsliga förbudet mot **konkurrensbegränsande samverkan** som de har deltagit i flera medlemsstater vid olika tidpunkter och på olika platser, vilken är en överträdelse av skadan ska

anses ha uppkommit, i förhållande till varje svarande och med avseende på samtliga påstådda skador, i de medlemsstater där överenskommelser har ingåtts och genomförts. EU-domstolen gav i dom 2015-05-21 följande svar och vägledning:

1) Artikel 6 led 1 i förordning (EG) nr 44/2001 ska tolkas så, att bestämmelsen i den artikeln om behörighetskoncentration när det finns flera svarande **kan tillämpas** på en talan om solidariskt skadeståndsansvar och ett till denna kopplat yrkande om editionsföreläggande, mot företag som på olika platser och vid olika tidpunkter har deltagit i en av kommissionen konstaterad enda, fortlöpande överträdelse av det unionsrättsliga förbudet mot konkurrensbegränsande samverkan, och detta även när käranden har återkallat talan mot den enda svarande som har hemvist i den medlemsstat där talan väckts, om inte det visas att käranden och nämnda svarande agerat i samförstånd i syfte att på ett konstlat sätt skapa eller upprätthålla villkoren för bestämmelsens tillämpning vid den tidpunkt talan väcks.

2) Artikel 5 led 3 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att när skadeståndstalan väcks mot svarande med säte i olika medlemsstater med anledning en enda, fortlöpande överträdelse som de har deltagit i flera medlemsstater vid olika tidpunkter och på olika platser, vilken är en överträdelse av artikel 81 EG/artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet som har konstaterats av kommissionen, ska den ort där skadan uppkommit **bedömas för varje skadelidande för sig, varvid var och en av dessa** enligt artikel 5 led 3 **kan välja att väcka talan antingen vid domstolen i den ort där avtalet om konkurrensbegränsande samverkan slutgiltigt har slutits, eller vid domstolen i den ort där en särskild överenskommelse träffats som kan identifieras som den enda händelse som vållat den påstådda skadan, eller vid domstolen i den ort där bolaget har sitt säte.**

3) Artikel 23.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att den gör det möjligt att i samband med skadeståndstalan på grund av överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samverkan i artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet **beakta prorogationsklausuler** i leveransavtal, även när detta innebär en avvikelse från bestämmelserna om internationell behörighet i artikel 5 led 3 och/eller artikel 6 led 1 i förordning nr 44/2001, under förutsättning att dessa klausuler avser tvister om ansvar på grund av överträdelser av konkurrensrätten.

Även mål C-322/14 gällde **tolkning av förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.** Tysk domstol ville veta om artikel 23.2 i förordningen ska tolkas så, att **tekniken att genom ett "klick" på en hypertextlänk på en webbplats godkänna ett köpeavtals allmänna villkor**, varvid avtalet ingås elektroniskt och **inbegriper ett avtal om domstols behörighet**, ska anses utgöra ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet. EU-domstolen gav i dom 2015-05-21 sammanfattningsvis följande svar: Artikeln ska tolkas på det sättet, förutsatt att tekniken att genom ett "klick" godkänna ett köpeavtals allmänna villkor gör det möjligt att skriva ut och lagra texten med de aktuella allmänna villkoren innan avtal ingås.

Mål C-497/13 gällde **tolkning av direktiv 1999/44/EG om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier.** Tysk domstol önskade i ett mål rörande bristande avtalsenlighet hos ett från en bilfirma förvärvat fordon svar på **sju tolkningsfrågor, samtliga av principiell karaktär.** EU-domstolen slog samman fyra av tolkningsfrågorna till en fråga. Den gällde om det följer av **effektivitetsprincipen** att en nationell domstol - i ett mål avseende en garanti som en säljare har gett en köpare inom ramen för ett köpeavtal avseende en

lös sak - är skyldig att **ex officio** pröva om köparen är att betrakta som konsument, även om den parten inte har åberopat att han eller hon ska kvalificeras som sådan. EU-domstolen gav i dom 2015-06-04 sammanfattningsvis följande svar på den frågan och övriga anslutande frågor:

- 1) Direktiv 1999/44/EG ska tolkas så, att en nationell domstol som prövar ett mål avseende ett avtal som kan omfattas av direktivets tillämpningsområde är **skyldig** att, så snart den har tillgång till de uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för detta syfte eller kan få tillgång till dem genom en enkel begäran om klarläggande, undersöka om köparen kan kvalificeras som konsument, även om han eller hon inte har åberopat en ställning som konsument.
- 2) Artikel 5.3 i direktiv 1999/44 ska tolkas så, att den ska anses vara **likvärdig** med en nationell bestämmelse som inom den nationella rättsordningen utgör tvingande rätt och att en nationell domstol är skyldig att tillämpa samtliga bestämmelser i den nationella rättsordningen som införlivar artikel 5.3 med nationell rätt.
- 3) Artikel 5.2 i direktiv 1999/44 ska tolkas så, att den **inte utgör hinder för en nationell regel** enligt vilken det krävs att konsumenten, för att kunna tillvarata sina rättigheter enligt direktivet, upplyser säljaren om den bristande avtalsenligheten inom skälig tid. Detta gäller dock under förutsättning att konsumenten har minst två månader på sig för att lämna upplysningen räknat från den dag då han eller hon upptäckte felet, att den upplysning som ska lämnas endast gäller felets förekomst och att upplysningen inte är föremål för några bevisregler som medför att det blir omöjligt eller orimligt svårt för konsumenten att utöva sina rättigheter.
- 4) Artikel 5.3 i direktiv 1999/44 ska tolkas så, att regeln om att den **bristande avtalsenligheten presumeras ha förelegat när varan levererades** – ska tillämpas när konsumenten har lagt fram bevisning för att den sålda varan inte överensstämmer med avtalet och att den aktuella bristande avtalsenligheten har visat sig, det vill säga rent faktiskt har uppenbarats sig, **inom sex månader** från leveransen av varan, varvid konsumenten inte är skyldig att styrka orsaken därtill eller att felet beror på säljaren, och – endast får lämnas utan avseende **om säljaren förmår styrka** att den bristande avtalsenligheten har orsakats av eller beror på en omständighet som har uppkommit i tiden efter varans leverans.

Skatterätt

Mål C-97/14 gällde tolkning av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för **mervärdesskatt**. Ungersk domstol ville ha svar på om artikel 55 i direktivet, i dess lydelse fram till den 1 januari 2010, är tillämplig i en situation då en köpare av tjänster var registrerad till mervärdesskatt såväl i den medlemsstat där tjänsterna faktiskt utfördes som i en annan medlemsstat och sedermera enbart i den sistnämnda medlemsstaten, och **där den materiella lösa egendom som tjänsterna avsåg försändes eller transporterades ut ur den medlemsstat där tjänsterna faktiskt utfördes**, inte då tjänsterna hade utförts, utan **först efter en senare försäljning av varorna**. EU-domstolen gav i dom 2015-04-30 sammanfattningsvis följande svar: Artikeln är inte tillämplig på sådana omständigheter som de som är aktuella i det nationella målet, där köparen av tjänster var registrerad till mervärdesskatt såväl i den medlemsstat där tjänsterna faktiskt utfördes som i en annan medlemsstat och sedermera enbart i den sistnämnda medlemsstaten, och där den materiella lösa egendom som tjänsterna avsåg försändes eller transporterades ut ur den

medlemsstat där tjänsterna faktiskt utfördes, inte då tjänsterna hade utförts, utan först efter en senare försäljning av varorna.

Mål C-16/14 gällde tolkning av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG som gäller **mervärdesskatt**. Belgisk domstol ville veta om artikel 11 A.1 b i direktivet ska tolkas så, att **beskattningsunderlaget** för beräkningen av mervärdesskatten för ett uttag, i den mening som avses i artikel 5.7 b i direktivet, av en byggnad som den skattskyldiga personen har låtit uppföra, ska inbegripa den **kreditivränta som har betalats under byggtiden**. EU-domstolen gav i dom 2015-04-23 sammanfattningsvis följande svar: Artikeln ska tolkas så, att i ett fall som i det nationella målet, ska beskattningsunderlaget för beräkningen av mervärdesskatten för ett uttag, i den mening som avses i artikel 5.7 b i direktivet, av en byggnad som den skattskyldiga personen har låtit uppföra, utgöras av det inköpspris som vid uttagstillfället gäller för byggnader som vad gäller läge, storlek och andra grundläggande egenskaper liknar den aktuella byggnaden. Det saknar betydelse om en del av inköpspriset härrör från betalningen av kreditivränta.

Mål C-657/13 gällde **tolkning av artikel 49 FEUF**. Tysk domstol önskade svar på om artikeln utgör hinder för nationell skattelagstiftning, vilken - vad gäller ett bolag med hemvist i en medlemsstat som överför tillgångar till ett fast driftställe tillhörande bolaget i en annan medlemsstat - föreskriver att **orealiserade värdeökningar på dessa tillgångar som genererats i den första medlemsstaten ska framtas och beskattas, och att uppbörden av skatten uppdelas i tio annuiteter**. EU-domstolen gav i dom 2015-05-21 sammanfattningsvis följande svar: Artikeln utgör inte hinder för nationell vilken - vad gäller ett bolag med hemvist i denna medlemsstat som överför tillgångar till ett fast driftställe tillhörande bolaget i en annan medlemsstat - föreskriver att orealiserade värdeökningar på dessa tillgångar som genererats i den första medlemsstaten ska framtas och beskattas, och att uppbörden av denna skatt uppdelas i tio annuiteter.

Kommissionen hade i mål C-172/13 i **tal om fördragsbrott** yrkat att EU-domstolen skulle fastställa att Konungariket Storbritannien och Nordirland hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 49 FEUF och artikel 31 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Detta genom att såvitt avser **koncernavdrag för förluster i bolag utan hemvist i landet** uppställa krav som i praktiken gör det nästintill omöjligt att göra ett sådant koncernavdrag och genom att begränsa nämnda koncernavdrag till tiden efter den 1 april 2006. EU-domstolen delade emellertid inte kommissionens uppfattning, varför den i dom 2015-02-03 **ogillade kommissionens yrkande**.

Konkurrensrätt och statligt stöd

I mål C-227/14 P hade LG Display Co. Ltd ("LGD") och LG Display Taiwan Co. Ltd ("LGDT") yrkat att EU-domstolen delvis skulle upphäva den av tribunalen meddelade domen i målet T-128/11. Målet gällde en **kartell mellan koreanska och taiwanesiska tillverkare av paneler med flytande kristaller ("LCD-paneler")**. Genom den överklagade domen hade tribunalen ändrat kommissionens beslut K(2010) 8761 slutlig om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet på så sätt att de böter som solidariskt ålagts LGD och LGDT hade sänkts med 5 000 000 euro. Tribunalen hade i övrigt ogillat i klagandenas talan. EU-

domstolen konstaterade i dom 2015-04-23 bl.a. att tribunalen vid beräkningen av bötesbeloppen **rätteligen hade beaktat försäljningen av LCD-paneler** tillverkade av LGD och LGDT **till respektive moderbolag** och ogillade överklagandena från LGD och LGDT.

Inre marknaden

Mål C-477/13 gällde **tolkning av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer** i ändrad lydelse. Tysk domstol ville i huvudsak ha svar på om artikel 10 c i direktivet ska tolkas så, att den som ansöker om att omfattas av den generella ordningen för erkännande av bevis på formella kvalifikationer - **utöver att inneha ett utbildningsbevis som inte upptas i bilaga till direktivet - även ska styrka att en "specifik och exceptionell anledning" föreligger**. EU-domstolen gav i dom 2015-04-16 sammanfattningsvis följande svar och vägledning:

- 1) Artikel 10 c i direktiv 2005/36/EG i ändrad lydelse ska tolkas så, att den som ansöker om att omfattas av den generella ordningen för erkännande av bevis på formella kvalifikationer i enlighet med kapitel I i avdelning III i det direktivet - utöver att inneha ett utbildningsbevis som inte upptas i punkt 5.7.1 i bilaga V till samma direktiv - även ska styrka att en "specifik och exceptionell anledning" föreligger.
- 2) Artikel 10 c i direktiv 2005/36, i ändrad lydelse, ska tolkas så, att begreppet specifik och exceptionell anledning i den bestämmelsen syftar på de omständigheter som är anledningen till att sökanden inte har ett utbildningsbevis som upptas i punkt 5.7.1 i bilaga V till samma direktiv. Sökanden kan således inte göra gällande att han har yrkeskvalifikationer genom vilka han ges tillträde till ett annat yrke i sin ursprungsmedlemsstat än det som han vill utöva i den mottagande medlemsstaten.
- 3) Artikel 10 c i direktiv 2005/36, i ändrad lydelse, ska tolkas så, att begreppet arkitekt i den bestämmelsen ska fastställas med beaktande av lagstiftningen i den mottagande medlemsstaten och att begreppet inte med nödvändighet innebär att sökanden ska ha en utbildning och erfarenhet som inte endast omfattar teknisk planering, tillsyn och genomförande, utan även konstnärligt och ekonomiskt gestaltande i byggbranschen, eller beträffande stadsplanering eller konservering av historiska byggnader.

Mål C-560/13 gällde **tolkning av artikel 64.1 FEUF**. Tysk domstol ville veta om artikeln ska tolkas så, att en nationell lagstiftning, som föreskriver att andelsägare i en utländsk investeringsfond ska betala en schablonskatt på avkastningen från denna fond när denna inte uppfyller vissa lagstadgade krav, utgör en **åtgärd avseende kapitalrörelser som gäller tillhandahållande av finansiella tjänster**. EU-domstolen gav i dom 2015-05-21 sammanfattningsvis följande svar: Artikeln ska tolkas så, att en nationell lagstiftning, som föreskriver att andelsägare i en utländsk investeringsfond ska betala en schablonskatt på avkastningen från denna fond när fonden inte uppfyller vissa lagstadgade krav, utgör en åtgärd avseende kapitalrörelser som gäller tillhandahållande av finansiella tjänster, i den mening som avses i artikeln.

Övriga rättsområden

De förenade målen C-446/12 - C-449/12 gällde tolkning av förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och **biometriska kännetecken i pass och resehandlingar** som utfärdas av medlemsstaterna i ändrad lydelse. Nederländsk domstol ville ha svar på 1) om artikel 1.3 i förordningen ska tolkas så,

att förordningen inte är **tillämplig** på identitetskort som en medlemsstat utfärdar till sina medborgare, oavsett giltighetstiden för dessa och oavsett möjligheterna att använda dem som resehandlingar vid resor utanför denna stat och 2) om medlemsstaterna är **skyldiga att säkerställa** att de biometriska uppgifter som har samlats in och lagrats med stöd av förordningen inte samlas in, behandlas och används för andra ändamål än för utfärdande av pass eller resehandlingar. EU-domstolen gav i dom 2015-04-16 på den första frågan svaret att förordningen ska tolkas på det sättet. Den andra frågan fick svaret att sådan skyldighet inte föreligger för medlemsstaterna. / Domen har redan kommenterats, se: <http://europeanlawblog.eu/?p=2765#more-2765> /

EU-domstolen ogiltigförklarade genom dom 2015-04-16 i de förenade målen C-317/13 och C-679/13 rådets beslut 2013/129/EU om att underställa 4-metylamfetamin **kontrollåtgärder** och rådets genomförandebeslut 2013/496/EU om att underställa 5-(2-aminopropyl)indol kontrollåtgärder. Båda dessa ämnen är s.k. **psykoaktiva ämnen**. Grunden för ogiltigförklaringen var att EU-domstolen efter talan av Europaparlamentet hade konstaterat att rådet varit skyldigt att samråda med parlamentet innan det underställde ett nytt psykoaktivt ämne kontrollåtgärder samt att det var ostridigt att **rådet hade antagit de angripna besluten utan att först samråda med parlamentet**. Domstolen fann vidare att verkningarna av de angripna besluten skulle kvarstå till dess att nya rättsakter som ska ersätta desamma trätt i kraft.

Mål C-382/13 gällde tolkning av **förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet** när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse, samt av FEUF. Nederländsk domstol ville veta **om** artikel 13.2 a i förordningen ska tolkas så att **en person - som är bosatt i en medlemsstat som omfattas av förordningen och som arbetar några dagar i månaden enligt ett avtal om tillfälligt arbete i en annan medlemsstat - omfattas av lagstiftningen i anställningsstaten**. Om denna fråga skulle komma att besvaras jakande, önskades också klarhet i om detta även gäller för de dagar då inget arbete utförs. EU-domstolen gav i dom 2015-04-23 sammanfattningsvis följande svar: Artikel 13.2 a i förordning (EEG) nr 1408/71, i dess ändrade och uppdaterade lydelse, ska tolkas så, att en person - som är bosatt i en medlemsstat som omfattas av denna ändrade förordnings tillämpningsområde och som arbetar några dagar i månaden enligt ett avtal om tillfälligt arbete i en annan medlemsstat - omfattas av lagstiftningen i anställningsstaten, såväl de dagar då personen arbetar som de dagar då denne inte arbetar. Artikeln ska vidare, jämförd med artikel 13.1, tolkas så, att den inte utgör hinder för att en migrerande arbetstagare, som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där vederbörande är anställd med stöd av nationell lagstiftning i bosättningsstaten, uppbär förmåner från ålderspensionssystemet eller barnbidrag i bosättningsstaten.

Mål C-528/13 gällde tolkning av bilaga III till direktiv 2004/33/EG om **genomförande av direktiv 2002/98/EG i fråga om vissa tekniska krav på blod och blodkomponenter**. Fransk domstol önskade svar på fråga om punkt 2.1 i bilagan ska tolkas så, att det kriterium för permanent **avstängning från blodgivning**, som avses i denna bestämmelse och som rör ett sexuellt beteende som utsätter en person för en risk att få allvarliga infektionssjukdomar som kan överföras via blod,

utgör hinder för att en medlemsstat föreskriver en permanent kontraindikation för blodgivning för män som haft sexuellt umgänge med andra män. EU-domstolen gav i dom 2015-04-29 sammanfattningsvis följande svar: Punkt 2.1 i bilagan ska tolkas så, att det kriterium för permanent avstängning från blodgivning som avses i denna bestämmelse och som avser sexuellt beteende omfattar det fall då en medlemsstat föreskriver en permanent kontraindikation för blodgivning för män som haft sexuellt umgänge med andra män då det på grundval av aktuella medicinska, vetenskapliga och epidemiologiska rön och fakta slagits fast att ett sådant sexuellt beteende utsätter dessa personer för en hög risk att få allvarliga infektionssjukdomar som kan överföras via blod och att det, med iakttagande av **proportionalitetsprincipen**, inte finns någon effektiv teknik för att upptäcka sådana infektionssjukdomar eller - i avsaknad av sådan teknik - några mindre ingripande metoder än en sådan kontraindikation för att garantera en hög hälsoskyddsnivå för mottagarna. Det ankommer på den nationella domstolen att pröva om dessa villkor är uppfyllda i den berörda medlemsstaten. / Domen har redan kommenterats, se: <http://ukhumanrightsblog.com/2015/06/03/is-it-homophobic-to-turn-away-gay-blood-donors/#more-26108> /

Mål C-80/14 gällde tolkning av direktiv 98/59/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om **kollektiva uppsägningar**. Engelsk domstol ville ha klarhet om **begreppet arbetsplats** samt veta om artikel 1.1 första stycket a ii) i direktivet utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken **skyldighet att informera** och överlägga med arbetstagarna föreskrivs vid fall av uppsägning, under en period av 90 dagar, av minst 20 arbetstagare på en viss arbetsplats inom ett företag, och inte för fall då det samlade antalet uppsägningar på samtliga eller på vissa arbetsplatser inom ett företag under samma period uppgår till 20 eller fler. EU-domstolen gav i dom 2015-04-30 sammanfattningsvis följande svar: Begreppet arbetsplats i artikel 1.1 första stycket a ii) i direktiv 98/59/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kollektiva uppsägningar ska tolkas på samma sätt som begreppet arbetsplats i led a i) i samma stycke. Artikeln utgör inte hinder för nationell lagstiftning enligt vilken skyldighet att informera och överlägga med arbetstagarna föreskrivs vid uppsägning, under en period av 90 dagar, av minst 20 arbetstagare på en viss arbetsplats inom ett företag, och inte för fall då det samlade antalet uppsägningar på samtliga eller på vissa arbetsplatser inom ett företag under samma period uppgår till 20 eller fler. (EU-domstolen lämnade **likartat svar** 2015-05-13 i **mål C-182/13**, i vilket tolkningsfrågorna hade framställts av brittisk domstol.)

Mål C-516/13 gällde tolkning av direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av **upphovsrätt och närstående rättigheter** i informationssamhället. Tysk domstol ville veta om artikel 4.1 i direktivet ska tolkas så, att en person som har ensamrätt till spridningen av ett skyddat verk kan invända mot utbudande till försäljning eller reklam som avser originalet eller en kopia av detta verk, även när det inte har visats att utbudandet till försäljning eller reklamen har lett till att en köpare i unionen har förvärvat det skyddade föremålet. EU-domstolen gav i dom 2015-05-13 sammanfattningsvis följande svar: Artikeln ska tolkas så, att en person som har ensamrätt till spridningen av ett skyddat verk kan **invända mot utbudande till försäljning eller reklam** som avser originalet eller en kopia av detta verk även när det inte har visats att reklamen har lett till att en köpare i unionen har förvärvat det

skyddade föremålet, i den mån som reklamen lockar konsumenter i den medlemsstat i vilken verket är upphovsrättsligt skyddat att förvärva detsamma.

Mål C-38/14 gällde tolkning av **direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna**. Spansk domstol önskade svar på om direktivet - och särskilt artiklarna 6.1 och 8.1, jämförda med artikel 4.2 och 4.3 i direktivet - utgör hinder för nationella bestämmelser, enligt vilka en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet **antingen kan påföras böter eller avlägsnas, varvid den ena åtgärden utesluter den andra**. EU-domstolen gav i dom 2015-04-23 sammanfattningsvis följande svar: Direktivet - och särskilt de nämnda artiklarna - utgör hinder för nationella bestämmelser, enligt vilka en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet, alltefter omständigheterna, antingen kan påföras böter eller avlägsnas, varvid den ena åtgärden utesluter den andra.

Mål C-339/14 gällde **tolkning av direktiv 2006/126/EG om körkort**. Tysk domstol önskade svar på om direktivet ska tolkas så att en åtgärd genom vilken en medlemsstat - som inte kan återkalla en bilförares körkort med anledning av att detta redan blivit föremål för ett beslut om återkallande - **förordnar om att ett nytt körkort inte kan utfärdas** till denna person **under en viss period** ska anses utgöra en begränsning, ett omhändertagande eller ett återkallande av ett körkort, som utgör ett hinder för erkännande av giltigheten av varje körkort som utfärdats av en annan medlemsstat före utgången av denna period. EU-domstolen gav i dom 2015-05-21 sammanfattningsvis följande svar: Artikel 11.4 andra stycket i direktivet ska tolkas på följande sätt. En åtgärd genom vilken den medlemsstat där en person har sin permanenta bosättningsort - som inte kan återkalla denne bilförares körkort med anledning av att detta redan blivit föremål för ett beslut om återkallande - förordnar om att ett nytt körkort inte kan utfärdas till denna person under en viss period ska anses utgöra en begränsning, ett omhändertagande eller ett återkallande av körkortet, vilket innebär att åtgärden utgör hinder för erkännande av giltigheten av varje körkort som utfärdats av en annan medlemsstat före utgången av denna period. Den omständigheten att den dom i vilken det förordnades om denna åtgärd vann laga kraft efter utfärdandet av körkortet i den andra staten saknar betydelse, eftersom detta körkort erhållits efter det att denna dom meddelades och de omständigheter som motiverade denna åtgärd förelåg när detta körkort utfärdades.

Mål C-65/14 gällde tolkning av direktiv 92/85/EEG om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar och av direktiv 2006/54/EG om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet. Belgisk domstol önskade svar på om direktiven utgör hinder för att en medlemsstat nekar en arbetstagare **moderskapsersättning** med motiveringen att hon - i egenskap av offentliganställd som beviljats tjänstledighet av personliga skäl för att ta upp en privat anställning - inte, inom ramen för denna anställning, har **fullgjort den minsta försäkringsperiod som föreskrivs i nationell rätt** för att komma i åtnjutande av moderskapsersättning, även om hon har arbetat under mer än tolv månader omedelbart före den förväntade förlossningstiden. EU-domstolen gav i dom 2015-05-21 sammanfattningsvis följande svar: Artikel 11.4 andra stycket i direktiv 92/85/EEG utgör hinder för att en medlemsstat med sådan motivering nekar en arbetstagare moderskapsersättning.

Mål C-195/14 gällde tolkning av direktiv 2000/13/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om **märkning och presentation av livsmedel samt om reklam för livsmedel** i ändrad lydelse. Tysk domstol önskade svar på om det föreligger hinder mot att märkningen av ett livsmedel och dess närmare utformning kan ge intrycket, genom hur en **viss ingrediens** ser ut, beskrivs eller återges visuellt, att livsmedlet innehåller nämnda ingrediens, fastän den **i själva verket inte ingår** och detta endast framgår av ingrediensförteckningen på förpackningen. EU-domstolen gav i dom 2015-06-04 sammanfattningsvis följande svar: Artiklarna 2.1 a i och 3.1 led 2 i direktiv 2000/13/EG ska tolkas så, att de utgör hinder mot att märkningen av ett livsmedel och dess närmare utformning kan ge intrycket - genom hur en viss ingrediens ser ut, beskrivs eller återges visuellt - att livsmedlet innehåller en viss ingrediens, fastän den i själva verket inte ingår och detta endast framgår av ingrediensförteckningen på förpackningen.

NYA MÅL

Kammarrätten i Stockholm har i EU-domstolens mål C-203/15, Tele2 Sverige, begärt förhandsavgörande. Frågorna har inte gjorts tillgängliga ännu, men ämnesområdet är tillnärmning av lagstiftning/telekommunikationer.

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

ÖVRIGT

2015-05-08 lämnades lagrådsremissen "Dubbelprovningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor" som innehåller förslagen att åklagaren inte får inleda en skattebrottsprocess om Skatteverket dessförinnan har beslutat om skattetillägg gällande samma fråga och samma person. Omvänt får inte Skatteverket besluta om skattetillägg om åklagaren har inlett en skattebrottsprocess. Vidare ska allmän domstol i samband med skattebrottsprocessen kunna besluta om även skattetillägg, se

<http://www.regeringen.se/contentassets/e23e184eb2dc4af09c41a6f2839a55c2/skatt-etillagg-dubbelprovningforbudet-och-andra-rattssakerhetsfragor-lagratsremiss>

2015-04-22 bordlades prop. 2014/15:105 om "Arv i internationella situationer", som innehåller förslag till de kompletterande svenska lagregler som behövs för att EU:s arvsförordning ska kunna tillämpas i Sverige. Se härom:

<http://www.regeringen.se/sb/d/20114/a/257957>

2015-04-29 bordlades prop. 2014/15:116 om "Erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom EU". Se härom:

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/04/erkannande-och-uppfoljning-av-beslut-om-overvakningsatgarder-inom-eu/>

2015-05-19 beslöts lagrådsremiss om "Europeisk skyddsorder – Rätt till EU:s fria rörlighet även vid kontaktförbud". Se härom:

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/05/europeisk-skyddsorder--ratt-till-eus-fria-rorlighet-aven-vid-kontaktforbud/>

2015-05-19 antog kommissionen en **Agenda för bättre lagstiftning**, se härom:
http://ec.europa.eu/smart-regulation/better_regulation/key_docs_en.htm

2015-05-20 publicerades Ds 2015:27 "Gränsöverskridande **informationsutbyte om trafiksäkerhetsrelaterade brott - Genomförande av det nya CBE-direktivet**", se härom: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2015/05/ds-201527/>

2015-05-21 beslöts lagrådsremiss om " **Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen**", se härom:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagradsremiss/2015/05/erkannande-och-verkstallighet-av-frivardspafoljder-inom-europeiska-unionen/>

2015-05-27 beslöts direktiv 2015:58 " **Ett effektivt, ändamålsenligt och modernt straffrättsligt regelverk för juridiska personer**". Syftet är bl.a. att säkerställa att det straffrättsliga regelverket för juridiska personer är anpassat till Sveriges EU-rättsliga och övriga internationella åtaganden. Se härom:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/kommittedirektiv/2015/05/dir.-201558/>

2015-05-28 beslöts remiss av " **Promemoria Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om elektronisk identifiering**", se härom:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2015/05/promemoria-kompletterande-bestammelser-till-eu-forordningen-om-elektronisk-identifiering/>

2015-05-28 beslöts lagrådsremiss om " **Genomförande av krishanteringsdirektivet**", se härom:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagradsremiss/2015/05/genomforande-av-krishanteringsdirektivet/>

2015-05-29 överlämnade Utredningen om EU:s revisionspaket betänkandet SOU 2015:49 " **Nya regler om revisorer och revision**", se härom:
<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/05/nya-regler-om-revisorer-och-revision/>

2015-06-01 publicerades Ds 2015:30 " **Genomförande av EU:s direktiv om penningförfalskning**", se härom:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2015/06/ds-201530/>

2015-06-05 beslöts lagrådsremiss om " **Nytt regelverk om upphandling**", se härom:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/lagradsremiss/2015/06/nytt-regelverk-om-upphandling/>